

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф., на по године 2 ф., на четврт године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год. 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новч.

За све остале земље годишње 20 фран. у азату, на по године 10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштомском упутницом непосредно административни „Гл. Црногорца“ на Цетиње, или отплатити на поштомској картици, а коме је наручије, може се претплатити год г. *Петра Рамадановића*, К. Ц. агента у Котор. Дониеси се шаљу уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет црвених по три новчића за први пут, а за сваки даљи пут по 2 новч.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њ. В. Књаз Насљедник у пратњи г. М. Поповића, адјутанта Њ. В. отпутовао је данас у иностранство.

— У суботу, 1 августа, као на дан смрти блаженопочившег Књаза Данила, била је у катедралној цркви заупокојна литургија са парастосом, у присуству Владичке Породице, државних великодостојника, чиновничтва и грађанства.

— Г. потпуковник Машин, извацредни посланик и опуномоћени министар на Цетињу, прославио је 2 августа рођендан свог Суверена, Њ. В. Краља Александра I. У манастирској цркви приредио је благодарње, на ком су присуствовали Њ. С. Књаз Мирко, г. војвода Гавро Вуковић, министар иностраних дјела са својим особљем, г. Губастов, царско-руски министар, г. Логотетис, грчки генерални консул и г. Константиновић, дипломатски агент бугарски. После благодарње примио је у свом стану честитања. Г. М. Вукотић адјутант Њ. В. честитао је од стране Њ. В. Господара, а од стране Књажевске владе г. војвода Гавро Вуковић, тај министар иностраних дјела. За вријеме честитања пред србијским посланством свирала је војена музика. Овом приликом измјено су врло срдачне депеше између Њ. В. Господара и Њ. В. Краља Александра.

— Јучер поводом рођендана Њ. В. Цара и Краља Аустро-Угарске Франца Јосифа I, г. Пфлигел аустро-угарски отпратник послова примио је честитања. Г. ком. Митар Мартиновић честитао је од стране Њ. В. Господара а од стране Књажевске владе честитао је г. војвода Гавро Вуковић. У подне је био у Двор дипломатски објед, на ком је Њ. В. Господар изрекао сљедећу здравницу:

Велика сусједна Монархија слави данас дан рођења свог љубљеног Владара. — Она је слави са тим вишим ентузијазмом што овај дан пада у педесетој години Његовог славног владања. — Ова светковина налазећи одзива код нас, ја сам задовољан, те сам окружен с вама да могу, пун праве љубави и најсрдачније благодарности према Узвишеном Монарху, пити с вама у Његово драгоцјено здравље! Живео Њ. В. Цар и Краљ Франц Јосиф II!

Такођер је Њ. В. Господар честитао Његовом Величанству телеграфом и добио је врло срдачан одговор од Његовог Величанства. Како за вријеме честитања тако и за вријеме обједа свирала је војена музика.

— Г. Шчербина, руски вице-консул у Скадру, стигао је на Цетиње.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 7 августа

Између Шпанске и Сједињених Држава Америчких мир је уговорен и потписан. Шпанска губи

Кубу, Порторико и остала мања Антилска острва, и тијем сваку власт преко атланског океана. Осим тога Сједињене Државе у Тихом океану изабраће један од Ладронских острва, и управљаће Филипинским острвима, док шпанско-америчка мјесповита комисија не установи владу и контролу на истијема.

Још до прије кратког времена Шпанска је била одлучила да ратује докле све силе не исцрпни, и премда је америчка војска имала да повиси своју снагу још до сто хиљада, да освоји Хавану, и уз то да се бори са кишљивијем временом и жутом грозницом, ипак Шпанска није се могла надати већ никаквој користи од даљег ратовања, него само све већијем штетом. Тако се морала подложити ономе што није могла избјећи, и примити тежке услове мира. Шпанска је показала своју храброст пред непријатељем — вели један француски лист — али је највећа храброст она, која се покаже против себе самога, и која чини да победи политика разума законите осјећаје и племените страсти. А с друге стране један добар познавалац шпанских односа вели: „Куба је била страшило шпанских матера, и врло лако је могуће, ако се стане улагати новац и човјечија снага, што се досада трошило по колонијама, на унутрашње благостање, Шпанска се може надати бољијем данима него ли их је видјела у доба највећег колонијалног распрострањења.“ Шпанска испашта сада своје грехове, што је кроз вјекове по својим колонијама чинила, а ипак отуда малу корист добивала. Само су се поједини злоупотребама богатали. Држава је тропила крв и новац, а да благо, што су Шпанци сабирали по богатијем острвима, није одило у државну касу, свједоче велики дугови државни, који су Шпанску до банкротирања довели.

Сјеверна Америка је своју сврху постигла, за којом тежи од по вијека. У уговору мира стоји, да се Шпанска одриче свога суверенитета над Кубом, а каква ће се власт установити на острву ништа се не говори. О томе се сада доста пише и у грехе уписује Сјеверној Америци, да је посредовала на Куби да је присвоји. И кад би збиља Сједињене Државе и Кубу присвојиле, њиховом посредовању не може се одрећи хуманитарност, јер кад се стане на оном богатом острву развијати слободан живот, кад на њему завлада највише право рада, као што влада по Сјеверној Америци, онда ће на њему правда тријумфирати, а гдје влада правда, ту народи уживају благостање, ту се шири просвјета. И по некијем значају за вријеме ратовања, врло је могуће да ће сами Кубанци претпоставити сједињење са Сјеверном Америком домаћој самоуправи са усташкијем вођама на челу.

Судбина Филипинских острва има још да се одлучи. Толико се зна да их Сјеверна Америка не мисли присвајати, као што је извјесно, да Шпанска неће више на њима вршити своју досадашњу потпуну власт. Прашка „Политик“ вели, ако уређење односа на Филипинама остане само у рукама Шпанске и Сје-

дњенијех Држава, моћи ће се у Јевропи развој ствари мирно посматрати, али се већ истиче велики значај ових острва за државе заинтересоване у трговини на далеком истоку. У Немачкој, гдје је у почетку рата владало велико огорчење противу „америчких глацијелера права“, изгледа да већ рачунају, ако не све Филиппине, а оно бар један дио да присвоје. Код Маниле одавна се налази јака ескадра немачка, тобож ради заштите немачких поданика. Слично појуде појавиће се и код других држава заинтересованијех у трговини на далеком истоку, и отуда се могу развити опасни заплетни.

Ко чита извјесне јевропске листове опет мисли да смо уочи инглеско-руског рата због Китаја, као што су исти листови до ту скоро прорицали рат између Инглеске и Француске због Нигера у Африци, док их одједном није изобличио постигнути споразум између ових држава о томе питању на задовољство једне и друге стране. Овдје се може поновити она стара наша пословица: што је баби мило, оно јој се снило. Особито од прошле године, од како су Цар Никола и пресједник француске републике г. Фор прогласили руско-француски савез, извјесни листови сваки час проричу предстојећи рат Инглеске час са Русијом час са Француском, што свједочи, да би им тек опда одлапуло. Али што видимо? Лорд Сализбери лијепо се споразумијева и с петроградском и с паришком владом.

При закључку љетошњег засједања парламента инглески русофоби хтјели су да још једном напану умјерену политику лорда Сализберија, и ту су још једном показали своју стару мржњу противу Русије. То је дало повода вођи либералне опозиције Харкорту да устане у обрану политичке конзервативне владе, осудивши то, којијем неки посланици у парламенту и неки листови говоре о Русији, што толико шкоди пријатељским односима руско-инглеским. Харкорт је рекао тијем русофобима, да заборављају, кад би се дошло до сукоба са Русијом, да би требало ратовати не по мору него по суку, т. ј. на сјеверозападној граници Индије. Петрогр. „Н. Времеја“ на то вели: „Болесно засљењење тијех провинција тако је јако, да су они убјеђени у могућност рјешити борбу у Печелијском заливу. Њихов пређашњи страх за Индију као да је сасвијем ничезан, и никоме од њих не долази на помет, да би посљедица тог сукоба на далеком истоку била она *бурба по суду*, коју им је напоменуо сир Виљам Харкорт. Положај, који смо заузели на далеком истоку не може поколебати политика инглеских русофоба. Посљедица те политике могла бити само нужда извјеснијех мјера афганској граници, чим би се дало знати Инглеској, да се не би срела само у Печелијском заливу са тврдом одлуком отпора против инглеских претензија. Али до тога неће доћи. На челу инглеске владе стоји државник, који и ако није никад у Русији уживао вели-

кијех симпатија, али који је умно схватити неугодне посљедице сваког покушаја против наших интереса и против нашег данашњег положаја на далеком истоку. Говорници русофобског логора могу се до миле воље наслатити ових посљедица дана парламентарног засједања. Брзо ће их се Сализберијево министарство ослободити, и бити у стању, по савјету сира В. Харкорта, да ступи у непосредне преговоре између Лондона и Петрограда, само ако не узбуде прошло вријеме за такве преговоре, услед разлагања њеких парламетараца и знатног дијела инглеске штампе.“

Како „Цариградски Гласник“ доноси, Њ. С. васељенски Патријарх сада проучава нацрт црквеног статута, што су му поднјели изасланици православног народа из Босне и Херцеговине, и брзо ће бити поднесен на одобрење св. Синоду.

КЊАЗ БИСМАРК И РУСИЈА.

(Из петроград. „Н. Времеја.“)

I.

Кад је Цар Никола I. концем г. 1854 изразио преко свога преставника Глинке у Франкфурту Бисмарку, који је ту био као преставник Пруске, признање за његово држање, Бисмарк је одговорио: „Ја сам срећан, да испуњајући дужност своју према мојему господару, у исто доба могу служити вашој ствари, и што Њ. Ц. В. то признаје.“ На то је Глинка примјетио, да су интереси Русије и Прусије истоветни, а треба се надати, да ће наступити дан, кад ће и трећа велика држава — Француска — увидјети, да њезино мјесто није уз Инглеску него уз Русију и Прусију. Бисмарк је на то са заносом одговорио: „Савез између Русије, Прусије и Француске — то је мој прави политички идеал, о ком мислим већ одавна, и то је једина комбинација, која би могла задовољити политичке интересе трију држава.“

Кашње, кад је Аустрија задивила свијет неблагодарношћу, Глинка још се једном повратио на то мисао Бисмаркову. (Кад се убједио о његовој мржњи према Аустрији.) и записао га је, како мисли пруски Краљ о тој комбинацији. — одговорио је Бисмарк — „Краља ћемо лако моћи убједити да одобри ту комбинацију, али о томе треба радити великом смотреношћу. У осталом, ако ме ваша влада овласти, да за то приуговорим Краља, ја бих се заузео и одговарам за успех. Али је потребито да ваша влада одма донесе одређено рјешење у том питању.“ Кад му је Глинка одговорио, да би савез са Француском принудио руску владу да се одрече основних начела руске политике, Бисмарк му је одговорио: „На то нас нијуда принуђава.“ На дотичном Глинкином извјештају Цар Никола је записао: „То је толико жалосно, колико је могуће.“

Овај епизод, један од пријетих у дугоме пријатељству Књаза Бисмарка са руском дипломатијом, веома је карактеристичан. Не треба говорити, да тај савез ипак зависити од времена, док Бисмарк сврши рачуне са Аустријом. Али да постигне неутралитет Француске помоћу Русије, или помоћу Италије, Бисмарку је било све исто. Руско пријатељство њему је било потребито док је служило његовијем плановима, а у овом случају што је жељено постигао је преко другога.

Да постане оно што је био, Бисмарку су требала три услова: дипломатски геније, ком нема равниг у свјетској историји, неограничено повјерење владаоца, уз кој је он крваво и гвождем створио немачко јединство, и руско пријатељство.

Историја Бисмарка и његове опаше на западу је одавна написана. Још остаје само историја његовијех односа са Русијом, да се мало боље обради, али много материјала још лежи по архивима.

О Бисмарковом дјеловању написано је у једној биографској црти на руском језику: „Бисмарк није никад био пријатељ, као што никад није био непријатељ Русије. Његов Пшемачке — то је замјенивало сва начела његова и нас кодексе његовијех моралнијех правила у политици. Та га је корист руководила и у његовој политици са Русијом.“ Ова се карактеристика приближује истини. С њом ће се многи самгласити.

Али остаје да се испита: када је Бисмарк издало његово идеално осјећање према користи руског пријатељства, и чим је он сам пригубити руско-француски савез? У горњој карактеристици не може бити одговора на ово питање. С нашега гледишта то се све случило на берлинском конгресу, на ком је Бисмарк ипак, по његовијем ријечима био „четвртијем рускијем олуношеником.“ Ми немамо при руци довољно факата, да судимо о огромној количини односа, савеза, изгледа, планова и интрига, што су угушили политичко осјећање „четвртога рускога олуношеника,“ који је припомогао Дианаслију да победи Русију.

Један од најбољих понавалаца Бисмаркове политике и историје Татишчев држи се противног мишљења: „да се јасно види на чију је корист било његово посредовање, довољне су установе берлинскога уговора, да се и не говори о тајнијем протоколима, који га допуњују.“

Бисмарк не шћаше ни претом макнути ради Дианаслијеве побједи. Него се може претпоставити, да је он хтио створити антагонизам између Русије и Инглеске и Ауустрије, а у исто доба и књаза Горчакову дати лекцију. Може се држати, да се хтио осветити за Олмиц и за год. 1876, кад је Русија стада на пут ловоме поразу Француске. Може бити, да се његов избор између Јевропе (не искључујући тада ни Француску) и саме Русије склонио на коалицију држава против Русије. Најпослије, може бити да он на конгресу није могао ништа више постићи него што је постигла руска дипломатија.

(Расправа слиједи.)

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Нови лист.) Из Силета смо добили следеће писмо, које заслужује да нађе топлога одзива, особито пошто је привремено престала издати загребачка „Н. Мисао.“

„Особито пак, при истојојој о сједињеној Срба и Хрвата, хоће се искрености и истрајности.“

Dr. L. Monti.

У Силету, у средишту Далмације одлучисмо покренути лист „Независност.“ Лист да се бори обилно и мужевно за програм, оличен у горњим ријечима, лист који ће бити уређиван и удешен према свима захтјевима свјетске журналистике. „Независност“ налазиће за сада један пут на седмицу, те ће будно пратити, уз вањске догађаје, сваки покрет у нашем народу, особито пажњом на његов национални, културни, политички, трговачки и економски развитак. Разумије се да ће се „Независности“ у првом реду осврћати на Далмацију, затијем на све крајеве, гдје нам живи један те исти народ.

„Задњу Ријеч Dr. L. Monti-а“ ми усвајамо као свој програм, те је нама само

ЛИСТАК.

ТОЛСТОЈ О УМЈЕНОСТИ.

Бех је петнајест година размишљао стари Толстој о умјетности, њеној вриједности, задањи, о начину, како да се о њој суди и о положају, који би имала да узме у људском животу. И недавно је објелоданио те своје мисли у двије књиге: „Што је умјетност?“ на коју се осврнуше сви страни листови, и „Проти модерној умјетности“ као наставак прве књиге. Књиге те имају заједно 19 поглавља, а одликују се јасношћу излагања мисли и лијепошћу логичним извађањем. Толстој се бојао прије него што је издао ту књигу, да ће ју људи примити као нешто парадоксно, јер су каже, људи навикли судити, да он пише саме парадоксе. У овој мјешавини појмова и смјерова умјетности и критике казао је велики Толстој своју и као обично настојао је да буде јасан а у овом дјелу особито — миран и умјерен. Велики преставник реализма, који се одврнуо од свијета и завукао у своју Јаснују Пољану и дао се на „размишљање“ и на ревизију готово свију важних питања наше епохе, баш је овом књигом може бити најобјективније разјаснио питање умјетности. И ако је често преједностран у суђењу о разним умјетницима новијега времена (Вагнер, Лист, Ибсен, Беклин и т. д.) појмови његове теорије његова у главним принципима су чисти и за наше доба најприклад-

нији. Оно што су многи слутили и што је многим, који су данашње комешање гледали из прикрајка, каткад тек — а нуло, он је јасно и згодан изрекао. Тузи се Толстој да је до десет пута започео расправу о умјетности и никад је ние могао довршити, јер му вијесу мисли таа јасне, да би их могао другима разумљиво предати. И сада, кад су му се мисли дзреле након великих студија, сада нам е дао нешто у критичко-теоретском смјеру што мислим, да не заостаје за оним по нам је подао пишучи некада своје велике романе; дао нам је оно, за што смо прије обичавали говорити: та то је паравно, јено, познато, а било је ипак — ново, било најпросто — велико.

У овом дјелу помиа „велики шпец земље руске“, а сада „велики мислилац еа становишта у првом реду социјалног. Он се пита: је ли вриједна умјетност, а се за њу допринесе толике жртве у мралном, физичком и повчаном погледу? Ако је у опће умјетност вриједна, је ли корист, што је она даје, према тим жетвама? И тај велики чољокољуб, тај демократ и религиозни реформатор не мож на ино, већ да одговори, да данашња умјетност свега тога не заврђује, али влики умјетник каже опет, да је права и и добра умјетност од најпрече потребе, је задања је умјетности, да у чистима што више зближи све људе. Он полази са религиозног извора, умјетност је онда била намијењена цијелом народу, данас пак кад је умјетност иза ренесансе у Италији постала привилегијом одабраних клас

У нади да ћете пристати да Вас убилежимо у именик нашијех претплатника, примите израз особитог штована.

Силет, 10 августа 1898.

Др. Јосип Арамбашин — Др. Јерко Карловац — Душан Мањер — Буру Покрајац.

Адреса: Душан Мањер, Силет.

(Јулије Мишле.) Тек што је замукило громгласно: Слава му! које су клицали одушевљени Чеси и њихови многобројни гости, прослављајући стогодишњицу рођења славном родољубу и историчару свом Франци Палацком, а већ са другог краја Јевропе одјекују поново јасни усклици: Французи прослављају сто година од рођења свог великог историчара Мишлета.

У страним образованим круговима добро је познато име Мишлетово, али дјела му слабо ко чита. Најважније му дјело Histoire de France није преведено ни на један стран језик. Узрок томе је огромност дјела, — 19 свезака, — а поглавито то, што његова историја има праве важности само за Французе. Познатија су му мања дјела, као „Des Jésuites“, „La Femme“, „L'Amour“, „La Montagne“, „L'Insecte“ и т. д., за које згодно вели Макс Нордау, е је Мишле пишучи њих само испуњавао часове одмора између напрезања, из којег је поникло дјело, на којем је радио дуг низ година (1833—1857.)

Мишле заузима у писању историје сасвим посебно мјесто. Он не казује догађаје објективно, и често морамо добро пазити, да одједне историјску истину од измишљенога или претјераног. Нему је његов народ увијек јунак, увијек мудар, увијек достојан дивљења, па тако његова историја изгледа као дуг низ славопоја, испјеваних француском народу. Зато је Мишле у Француза врло популаран, зато је и неколицине бард народни. То је оно, зашто се туђинци не одушевљавају за њ, то је оно што му страни, па и многи француски критичари, приговарају као историчару.

Кажу за Кастелара, да је био пјесник, ма да није пјевао и писао пјесме; то исто може се рећи и за Мишлета. Његова проза, вели Нордау, је у ствари поезија у ритму пуно полета, а удешена не за говор, већ за пјевање у гласу мелодје. А од пјесника тек не можемо невати објективност и општар критичарски поглед, не можемо захтјевати, да не велича још већма и онако величанствена дјела свога народа.

Ако схватимо, да је историја васпитачица народу, онда Мишлетову правду не може бити приговора; онда је он познато успјех, коју не може пожељети хладна критика, јер она не одушевљава.

Мишле је умро и мају 1876 године. Успомена на њ у његову народу још је свијежа а име његово свјетли у свјетској књижевности међу именима бесмртника.

„Браник.“

(Нове књиге.) Примили смо на приказ следеће нове књиге:

Градиво за разна занимања Српчаци. Приредно и издао Милан Стојишић, професор на еријској учит. школи сомборској. Цијена 60 новчића. Сомбор, штампарија Ф. Битермана и сина, 1898.

Успомена из нашег црквено-народног живота од дра Теодора Мандића. Прва свеска. У Н. Саду, штампарија еријске Књижевне Браће Поповића, 1898. Цијена?

кад служи за забаву, кад је покреће славношћу, професионализам и паничарство (ово посљедње брани Зола) т. ј. кад је постала обрт, који се плаћа, сада, гдје не дјелује на душу, већ на живце, сада она нема „права на опстанак.“ Све естетике од Баумгартера (1714—1762.) доле преставаље су умјетности за циљ — љепоту, за коју Толстој доказује, да је није нико знао дефинирати, већ је коначан појам — релативни — укус. Новији су умјетност ставили под рубрику — знаности, најновији десекденти јој дали за задању, да буде поситељница њихових душевних, нејасних и неморалних емоција, а некоји ју саму себи ставили сврхом (l'art pour l'art). Толстој дефинира умјетност овако: „У себи једном оћућено чество на ново изазнати и тада га помоћу кретања, црта, боја, звука или ријечи тако приказати, да и у други једнаки осјећај исто тако осјети — у том састоји дјелатност умјетности. Умјетност је дјелатност чољока, која састоји у тому, да он помоћу извјесних епољашњијех знакова другима свијесно по њему искушана чествоа приопћује, при чем и други људи прихваћају то чество и ћуте га као он.“ — Поље су умјетности — чество али та чествоа треба, да су у добре умјетности у служби религиозног назора становите епохе. Средства су умјетности сва добра, ако је начин истраживања јасан, разумљив, кратак и једноставан. Идеал је у томе св. писмо старога завјета, па онда Хомер. Толстој дјели умјетност најприје у праву и криву, т. ј. у ону, која има ту способност да дјелује на људе, да оћуте

Слика из Старе Србије. I. Духовник. II. На нову годину 1876. Зар. Р. Поповић. Ср. Карловиц. Еријска Манастирска Штампарија, 1898. Цијена 40 потура.

Уџбеник из гимнастике. Први дио. Слободна вјежбања за почетнике у гимнастике. Написао Атанасије М. Поповић. Биоград, Штампарија Петра К. Танасковића, 1898. Цијена 2 динара.

Најљепше српске народне пјесме из збирке Вука Ст. Караџића. У Н. Саду, Издање и штампана еријске Књижевне Браће М. Поповића, 1898. Друга свеска. Цијена 30 новчића.

Како се наш народ храни од дра Милана Јовановића-Багута, професора Велике Школе. I. Жито — Брашно — Хљеб. Јавно предавање. Биоград, штампано у државној штампарији Краљевине Србије 1898. Цијена?

Извјештај српске краљ. учитељске Школе у Алексинцу за 1897-8 школску годину. Спремно Петар Деспотовић управитељ. Биоград, електрична штампарија Ђура Станојевића, 1898. Цијена 1 динар. Из статистике овог извјештаја видимо, да је у овој школи било концем године 180 ученика, међу којима 7 из Црне Горе, а наставника је било 18.

У извјештају има лијепошћу научнијех чланака од истијех наставника.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ.

(Јектика.) Што је квасац у тијесту, то је јектика у чољоцијем тијелу. Квасац се множи у тијесту, тијесто укисне. И јектика се множи у тијелу, тијело оболу. Јектика се уноси у тијело јектичаним месом или млијеком или се јектика удише у јектичавој собној прашици.

Од пет крава једна је јектичана. За то треба месо, да је увијек добро укухано или печено. Млијеко треба да ври бар 20 минута, у ватри гиле клица јектичана.

Јектичав болесник нека не пљује по соби и нек не пљује у крпе, јер се његов јектичав љувањак осуши, растресе се по соби и јектика пљива по собном ваздуху у виду прашице. Ту прашицу удишеш ти и твоји укухани и објектичавите. Нек болесник пљује у лонче у воду, и то просипај у њужник или затрпај у земљу, да живива не кљуца.

Све напљуване крпе баци у ватру, напљувани зид изгреби, напљувану земљу избаци из куће.

Не купуј старе туђе ствари.

Не живи у влажној соби. Јектика се може на годину дана раније лијечити. Чим примјетиши блиједо лице, поге малаксале, потајну грозницу — јави се одмах лекару.

„Н. Здравље.“

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Зашто наш народ по селима остаје без имања.) До прије — од прилике двадесет година наши селаци живљаху доста задовољно, што се тиче домаћег уживања. Тада они не знадијаху, шта су то разне „ћигурје“, које им богати Трет на рачун њиховијех лука и читлук преко својијех шпекуланата шиле; не знадијаху, шта је то; дуг, инквент, остати без имања, осим у вријеме турских поплава; не зна-

ли умјетнику оћућено чество, или је нема; крива је сва она модерна умјетност, која дјелује на живце, која дјелује знаственим нагомиланљивом детаља, која дјелује заплетеним комбинацијама боја, звука и ријечи, која је само некојим наображенијим, за њу већ спремилим људима и класима разумљива. Толстој дјели праву умјетност опет на добру и злу, према тому, да ли она буди добра или ала чествоа. Добра су сва она чествоа, која подупиру становито вјерско назирање једне епохе, остада су ала. Данас је вјерски назор по Толстоју тај, да треба да се људи ближе, уздижу, да буде братска, кршанска заједница свију људи без разлике народности и еталожа. Данас могу бити само двије вретни умјетности добре: 1. Умјетност, која изражава чествоа, која излазе из нашег религиозног поимања т. ј. из поимања одноаја нашег прама Богу и људима. 2. Умјетност, која изражава сам људима цијелог свијета приступна чествоа. Прва се може подијелити у вишу, која директно изражава чествоа прама Богу и људима и нижу, која изражава чествоа незадовољства и пријезара проти свему, што се противи љубави Бога и ближњег. Друга се врсга може да подијели исто тако на умјетност, која ће свим људима свагда бити приступна или која ће бити разумљива само некој народности и некој епохи.

Религиозним поимањем зове Толстој оне од маса усвојене назоре, које су јасно изравили некои напредни појединци, овијих их церемонијама, својили се традицијама и

дијаху, шта су то карте: фирциг, бришкун-ла, крик, преферанс, „дуних шака а празним цепом“ и т. д.; не знадијаху, шта је то влахов, ковак, марена, рум, шируп, ципар, вермут, розолија, ашенал, и многе друге; а данас већ наш сељак зна за све то!

Из свакидашњег искуства долазећи у додир с народом, увијерно сам се, да су карте — та несретна игра — која никоме добра не доноси, многе наше сељаке учиниле, да је остао без свога огњишта, те се скита од врата до врата као морална пропалица, молећи за кору круха. Ута несретна игра нигдје се толико не употребљава, колико по сеоским крчмама. Свакога дана може се видјети, било то у радним било у свечаним данима, како преко дан, тако и цијеле ноћи, групе сељака по сеоским крчмама, гдје се тијем несретница занимају, а сеоски дућанија раширој протоком, па само пише, на оног околника а на овог околника. Разумије се, ако играч нема довољно имања, његово име нема части, да се запише у ту — назови — општу књигу, па још ако нема, да плати, што је потрошио — боље рећи изгубио, огуле му стручину, те тако го као миш, убијен морално и материјално, бјежи тавној колибици!.. Они, пак, несретници, који имају каквог имања, поднесе им дућанија рачун при крају године, а они онда истресају му жито из кошера; продају кравичу, овчицу, вочина, те га подмирују; ако ни с тијем не могу подмирити, а они откидају комадић по комадић од јадне очевине, што дућанија са смијехом прима.

Сада долази питање: За што давају своју лијепо имаовину? — Ево за што: за она трештинска шпиритузна пића, која мало прије поменух. Осим поменутог има још једно злато, које чине народу ови сеоски дућани, а то је: дућаније добаве и потребне и непотребне робе за народ, па давају имућнијем сељацима на вересију до јесени; али како давају? — Ја сам се потпуно увијерно, да добијају на стотину другу стотину, а на некијем стварима и више. За ово не треба мога увијерења, то ће увијерити њихови протоколи и рачуни, који им долазе из Тријешћа или од других њихових „кредитора.“ Да није ово истина, зар би могао какав сеоски трговачки од „хиљаду гроша“ постати кроз три године газда од својих 10 хиљада фиорина, кад знамо, да није нигдје нашао закопано благо?? Таквих сељака имамо. Још што је горе од свега: јадан сељак не зна писма ни рачуна, па мора признати трговачки протокол, или да се куне; а како ће се јадан сељак клети, кад није држао писма ни рачуна?! Тијем начином јадни сељак призна и што јест и што није. Тада дућанија протокол суду, а суд сељачко имање на инканат! Али ко ће то кушити но опет он, и то у пола цијене, пошто нема ко други купити, те опет добива на стот — стот! Кад би још овако трајало, кроз кратко би вријеме дућаније постале спахије, а сељаци њихове чивчије, а готово је и до сада. Не треба ништа, но доћи у села, па запитати: чија је оно куда што се бијели; чије су оно дуге и ливаде. Одговориће им се: то је кућа тога и тога анције. А чија је оно чађава колибица? Оно је онога и онога, што је некад добро живно, а сад нема ништа, него му се лани или прек-лани продато имање за дуг тога и тога анције.

Сада, шта би требало урадити, да се овој народној несрећи — бар у Грахову и сусједним му племенима — на пут стане. Ево мој мишљења:

сујерјима у некој епохи. Толстој се дигао као демократ против умјетности привилегованих класа, он хоће, да умјетност демократишује и тако учини саобраћајним органом међу људима. У паралели са знаошћу каже, да је знаост плућа а умјетност срце; права знаост учи људе оне споајаје, које имају највише вриједности за живот, а права умјетност преноси спознаје с поља знаости на поље чувства. Знаост води умјетности. За то се и дво ваља Толстој да претражује данашњу знаост прамом религиозном принципу, он држи, да кришћанство није до данас још било право и то за то што није ни могло да из темеља преобрази људе, пошто је сама нешто ново унијела међу људе. Сада долази прави кришћански назор, који макар и нејасно, хуће сви људи. Религиозна је спознаја некога друштва заједничко поимање живота. Будућност носи тај појам у форми правог кришћанства. Умјетност мора, као што је то некад чинила, да служи данас том религиозном принципу.

Има у том дјелу још сила тога, јер је Толстој био кратак и јасан, па је много кавао, а дјело је прилично велико. За цијело, да је у том дјелу Толстој дао слику свега онога, што је битно изучавао од кад се почео бавити питањима вјере, морала, друштва, умјетности и знаости. То је цјеловита слика његових назора, то је може бити еванђеље будуће епохе, то ће може бити бити нешто слично дјелима, као што су била Русова за прошли вијек, као што је за Шкадинавце био Брандес а за мно-

Пошто је прошле године отворен пазар у Грахову, то би требало забранити и уништити све сеоске крчме, којијех има у Грахову и околним племенима близу 50, само би требало по једну у Видусима, Велињу и Опутној Рудини дозволити, у којима би се држале најпотребније ствари за путнике, а да трговци тијех назови гостионица несмију чинити никакав други промет са сељацима. Пошљедице ове установе биле би: што би сељак тада био принуђен носити своје домаће производе на пазар, као: вуну, кострет, бухарицу, чаприце, воће и друго; а тако исто носити стоку и све на пазару за готове новце продавати, па тако исто за готов новац куповати своје потребе по умјереној цијени, те у томе случају не би било вересије, и сељаци, би колико толико осигурали своје имање, и боље би пријенули за рад, пошто се неби по сеоским крчмама долази; и не би им сеоски чифуги добивали на стот двије-стот!

Осим напријед споменутог ови сеоски „бирдуан“ стоје на пут напредку Граховског пазара, који је једна од најкориснијих услова за наш народ.

Још на пошљетку морам напоменути једно злато, које чине ове дућаније сељацима, а то је потписивање новаца под вересију као жито, и то на овај начин: „Задужи се сељак дућанији неку суму новаца, а овај навали послѣје на њега да му плати. Јадном тежаку жао, да му се кравича или овчица прода на инканту, и да му јадна голничад не остану баз „бијеле капи“, обећа трговцу жита по најнижој цијени, на примјер по 3 фиорина стар. Овај кад дође по жито, сељак опет нема жита, осим опет да остави фамиљу у оскудици, те потпише трговцу жито под вересију један стар по фиор. 6. Дакла за 10 мјесеци пару на пару!

И тако кроз неколико године од малог капиталца постане огроман, те кад испореди дуг са вредношћу имања сељачкова, сељак се сели са свог огњишта као Србин из Босне!.. Овакових примјера има у нас доста и доста. Тој народној несрећи треба стати на пут!

У В. . . 13/VII, 1898.

Никола Корјенић.

(Пчелин метиљ или метиљница.) Биоградеки „Пчелар“ пише: Сваком пчелару познат је овај незвани гост у нашим кошницама. Само почетници у пчеларству можда га не знају, али ће га сигурно и они скоро познати, док им само уништи коју кошницу. Кад у коју слабу кошницу наћу на саму празнину у саћу, а испод паучине на пуно великих и малих црвића, онда ће запети и они познати што је то метиљ. Али не желећи да га тако жалосно одмах у самом почетку свога пчеларења упознају, ево ћемо им га ми описати, па шат се добро чувају да им коју кошницу не уништи.

Метиљ пчелин, или боље метиљница, то је један мали лептирић, коме је Бог, ради одржања своје феле, одредио мјесто у кошници. Као што знамо, сваки лептир мора да прође извјесну промјену (метаморфозу) док постане лептиром. Мушки и женски лептир спаре се. У женки се развијају тада оплођена јаја, из којих се имају извести млади црвићи. Ти црвићи, за извјесно вријеме проживе као црвићи, а по том се учуре. У чаурици проживе такође извјесно вријеме у мирној, за које вријеме добије ноге, сасвим друго тијело и крила. И кад све то постане чвршће, он,

ге покрете народне почетком овога вијека особито у Словена — Хердер. Оно што је хтио Вагнер с Вагнером а што хоће Д Анунцио са казалиштем на Комонском језеру, т. ј. некако узвишено, религиозно значење умјетности, које су они поветили најнаображенијим људима, то хоће Толстој на само демократски начин, једноставним средствима са социјалном и утилитарном мисијом. Не хвали он без разлога Хугоове „Биједнике“, Достојевскога и Дикенса! Он хоће, да умјетност у оће врши ону мисију, што ју врше међу народом народне pjesме и очито је да му је баш пучка умјетност била пред очима кад је писао дјело. Корисна умјетност његов је идеал и ако он тражи много, тражи зато, што зна, да „што не тражи много не ће добити ништа.“ Он очекује нову умјетничку генерацију, која ће морати настати ако не другачије, а то већ као реакција на ужасни каос, који данас влада у цијелом животу људства.

Из „Н. Мисли“.

излети као — лептир, који летећи тражи себи хране, опет се спари, опет поси јаја, из тих јаја опет се изведу црвићи, ти црвићи опет постану лептири и т. д., све у бесконачност, да само одрже своју фелу. Таку метаморфозу трпи и пчела, и њен метиљ и свака крилата бубица. Дакле кад то знамо, онда нам је лако погодити, за што је Бог одредио метиљу мјесто у кошници. Просто зато, да ту његови црвићи имају хране, да се ту изводе као лептири. Одредио му је дакле, да своју фелу одржава поред пчела у кошници, или ма гдје оне биле. Пчела са њим морају увијек водити борбу, али никад један другог не могу уништити. То ће трајати док је свијета и вијека, и док год буде пчела, биће и метиља пчелиног.

Сад да се упознамо из ближе са тим пчелиним метиљем, или краће метиљцом, са којом не само пчела морају водити борбу, но богме и сами ми пчелари, ако хоћемо да нам која кошница не буде од њега уништена. Јер: свака слаба кошница, ако је пчелар занемари, мора бити уништена од тога силнога пчелинога врага — метиља.

Као што напријед рекосмо, највећу штету чини кошницама црв или ларва метиљце. Он, пошто се изведе из јаја, које је жена снѣла у кошници у отпадици од воска и то на каквом скривитом мјесту, у каквој рупици, пукотини и т. д. — завуче се у саће, и ту се храни једино воском, који ни један живи створ не може јести, сем њега. Мед пак и неokus. Да га опет пчела не би могла извући из саћа, он бушећи саће за собом оставља паучину, коју пчела не могу лако расплести и под којом он као у лавиринту, може бјезати на све стране и крићи се. И доиста, црвић тај, тако је хитар и тако брзо бјежи, да се човек мора дивити тој његовој хитрини. Чим осјети опасност, он се тако брзо прунѣ, да се за час изгуби у својим лавиринту и каналима. Тим начином се брани од пчела. И, кад је рој слаб, а нема довољно пчела да све саће опсједују, (јер кад је сваки дио саћа опсједнут, онда нема негда времена црвићу да се у воштини завуче и паучином огради), онда заузме мах, и за кратко вријеме све се саће претвори у паучину и изметне дрве, а заостатак пчела скупи се у каквом кутућу кошнице око своје матице, и ту у гомилу жалосно увија и кука за порушеном домовином од најезда силног непријатеља. Заиста је жалосно гледати на такву гомилу пчела, која одмах наводи на мисао, да у минијатури гледамо историју људи у рушење културе најездом дивљих хорда.

Не може се докаати да ли се лептирић (метиљница сама) или само црв храни пчелиним производима. Изгледа, као да она ништа и не једе, већ да јој је једини циљ живота да се пари, да се за тим прикраде кошници, да само нађе zgodно мјесто, ту да снесе јаја за потомство и одржање феле, и за тим да — угине. Доста мора се човек дивити Божјем промислу, како се постарао за одржавање ове феле! Он је овој сићушној животињицао само жар парења и жар љубави материнске, и тим јој осигурао и опстанак. Као што смо видели, она је добила такву хитрину, да се између хиљада хиљада пчела прикраде у њихов стан и тамо на њихов труд и трошак залаже свој породични живот. И што је главно, она то ради са умјењем и као са неким размисљањем. Међу милионима — милион других ствари женка неће да снесе јаја на другим којим стварима већ само на воску и поред овога, који једино служи њеним црвићима за храну. Сем тога она тако сакрије јаја, да их пчела тешко могу наћи и уништити. Загледајте само у коју хоћете кошницу и наћи ћете те црвиће и тамо гдје им се не надате. Ако нигдје не може, она ће ово, између оквира снѣјети јаја, и њени ситни црвићи ипак ће се пробити до воска.

Да од метиља спасемо пчеле, морамо их чувати од њега, или дозволити пчелама да се оне саме чувају.

Ми их можемо чувати: 1. Ако дио кошнице често чистимо, тако, да се никад отпади воска не на гомилају; 2. Ако при грађењу кошница пазимо да што мање пукотина и рупа буде; и 3. Ако пазимо да гнијездо кошница има увијек онолико оквира колико га пчела могу свег опсједнути.

Поред овога пак најбоље ће бити, кад се остави пчелама да се оне саме чувају, а то је, да никад у пчеланику не трпимо и неостављамо безматичне слабе и мале ројеве. Код силних пчела метиљца се никад не може залети да уништи кошницу.

Да би пак празно саће за до године од метиља сачували, остављајмо га на провјетривом, сухом и свијетлом мјесту, јер провјетравање, свијетлост и сухота су ти, који ниште јаја метиљева и који јој ниште погодбе за живот.

Сандук или орман гдје се саће мисли оставити, неки препоручују још, да се потруен сумпором, који ништи сваки зародш, а затим да се херметички затвори да не може до њих проићи ни ваздух а камо ли лептир метиљце да снесе јаја. Нема опет, да се саће нареди у сандуку, па на вршно саћу да се саспе ситан пијесак. Кроз пијесак метиљца не може проићи

до саћа да нанесе јаја. При употреби затим, пијесак се истресе на центрифуги. И још разни други начини употребљавали су се и употребљавају да се саће од метиља сачува на дуже вријеме, јер је то доста тешко, али је ипак најбољи начин: суво, провјетриво и свијетло мјесто гдје се сваки оквир за себе одвојен — чува.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 7 августа.

(Цетиње и Софија) У последњем броју слушано су изостаји поздравни, које су измијенили на дан доласка Њ. К. В. Књаза Фердинанда цетињски и софијски градоначелници, те их сада накнадно доносимо. С Цетиња је управљена сљедећа депеша:

Господину Москову градоначелнику

Софија.

Сад стиже Његово Краљевско Височанство Књаз Фердинанд I, ваш Узвишени Господар а наш мили Гост Наши љубљени Господари грле се. У томе загрљају грле се двије престонице и народи бугарски и црногорски.

Градоначелник

Борис Гардашевић.

Из Софије је стигао сљедећи одговор:

Г. Гардашевићу градоначелнику

Цетиње.

Лијепи дочек указан Његовом Краљевском Височанству на Цетињу, и братски састанак наших Владалаца испуњава радошћу срце сваког Бугарина. Кљањемо се Црногорцима, који чудном чврстином кроз толико вјекова раде за идеале свега Словенства!

Софијски Градоначелник

Москов.

(Из Митрополије) Његово Високопреевештенство г. Митрополит Хаџи-Сава вратио се у Оцињ.

(Вријеме) Послије толико облачних дана, у сриједу вечер пала је лијепа киша, која још може помоћи доцнијем кукурузима, а особито кртоли и купусу.

(Пјесник пјеснику) Г. Радоје Рогановић испјевао је ону пјесмицу младом српском пјеснику, С. А. Карабеговићу, Босанцу, који се овдје неколико дана бавио:

Свака вјера учи —
Да се хвали Бог;
Тако исто и крв
Штује рода свог...

Сада брате прими
Ови поздрав мој,
Уаа сјајни српски
Дух пјеснички твој;

Који сија роду,
Као Божји зрак:
Таманш' неслогу
И проклети мрак.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Живот на Филипинама) Историја Филипина слична је историји сваке друге колоније, коју је Шпанија притежала и изгубила. Лакомот за иметком, свирепост и снѣја богомоља, главни су карактери нарави становника. Ипак није стање на Филипинама тако хрђаво, као на Куби и у јужно амерканским насељима. Урођеници су племе, моралне безбрижности, којим се може лако управљати и који су задовољни. Ова безбрижност доводи до тога, да народ остаје миран и у таквим случајевима, гдје би други који народ дражили на жив отпор. Манџа је врло лијепог положаја, али је и једина народ на свијету, у којој су толико помјешане расе. Од 300 000 становника има око 5000 Шпанцолаца, 15 000 Кинеза, 4000 шпанске порурасе и 46 000 кинеске порурасе, онда има један дио свих могућих народности на свијету, а остатак су урођеници, који су половина прначког, а половина мајаског порекла. Ријеткост је, да на Филипинама у опште нема мржње међу појединим расама, као што се опажа у другим источним земљама и запада а особито у онима, у којима су се Инглези населили. У Манили није можда нико сасвим сигуран о свом пореклу, и не смје тако строго ни са својим сусједом поступати. Живот у Манили није тако биједан. Људи се забављају и изнад свега љубе позорише и сваку јавну свечаност. На моду не полажу особиту вредност и нагињу врло таштини, али су пуни праве шпанске галантерије. Модерна Манила врло се мало брине за рат и устанак; једе се,

пије и забавља, као да се и не врши крвопролиће пред капијом вароши, и које би могло донијети нова страховања. У опште опажају се обичне неуредности шпанског господства на Филипинама. Тако је на примјер најстрожијим законом забрањено коцкање и опклада, а влада сама одржава огромну лутрију, са не малим дохотком. Највећи добитак износи чисто суму од једног милиона марака, а званичне листе прегледју се радознато не само на острвима, већ свуде по далеком истоку гдје има цивилизованих људи, који редовно купују лозове. Једна друга баш права шпанска уредба је тако звано „откупљивање“ усташа, због чега су се усташа и разгранали у извјесној класи неумућног становништва Филипина и изабрали то саби за занат. Ако један од таквих људи остане без ерества и нема кредита, развије усташку заставу и побегне са неколико другова у унутрашњост земље. Једна шпанска пуковнија пошље се за усташима и ова пробави цео дан газети по мочарама, па и други, док се опет из њих извуче. При том се убију или рани по неколико невиних урођеника и уопште се цијела ствар сматра као неки непријатан догађај. Наравно да се наскоро уђе усташима у траг; пуковник се спораумије са вођом, телеграфисте у Манилу и моли за упуства. Власти одмах дозволе, да се некупи „вођа устанички“ даде му неколико хиљада долара ако се најави, да је пријаван, да ће одмах отпловати у Хонг-Конг. Овај без одговорачења прими паре, опрости се плачући са својом земљом, у којој се је радио и упути се на први параброд, који путује у Хонг-Конг. Кад приспије тамо, живи најудобније, док траје новаца и чека прилику, да, ако је могуће, и по други пут покуша свој занат.

Чувајте се змија отровница Даномице се јавља о уједу змија љутица, па држимо, да не ће бити с горца, ако нашим читаоцима дадемо ово упуство. Кад путујемо по слободној природи, добро је, да се угибамо чистинама у шумамашто су извршене припери сунца, па пјешчарама и отвореним лединама, јер под камењем и коријењем често се крије отровна змија. Гочим бјелушка и сјепић одмах одгмиже чим им се човек приближи, отровне ридјовка не миче се смјеста и јасо си га ономе, који у њу дирне. Но више се пута догодило, да је та отровница скочила на ноге дјечи, а да нијесу њу дирала. Но ако се догоди несрећа, те љутица кога заоста удрузе, право је, да се превине не престрашиши и што по рећи главу на изгубиши. Врло је ријетко могуће позвати лијечника, већ треба више ура чекати, док стигне докторска помоћ. С тога треба као код сваког отровања крви настојати прво о том, да се запријечи ширење отрова даље у крв од ране, која се на кожу указује као убој игле од 2 милиметра. То се пак може постићи јаким псисавањем ране или добрим повезом отрованог мјеста с помоћу јаке нити. Изсисавање ране није опасно, ако се при том и гута, само на устима не смије бити ране. Но ако отров пређе у крв, то помажу само срества, која јачају живце и ћерају на знојење, напоје алкохол и јако вино у већим количинама. Изкусни планинари носе са собом бицу коњјак. По статистичким подацима од 20 уједених људи умире један; не треба се одмах преплашити, али добро је бити на опрезу пред отровницама.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БЕЧ, 2 августа. — „Кор. Пол.“ категорички демонтра гласове о оставци грофа Голуховског.

ИПЛ, 2 августа. — Цар је примио Ванфија, који је за тијем конферирао са Туном. Сјутра долазе остали министри.

ЦАРИГРАД, 3 августа. — Марков предао је Порти ноту односно погранично зајевнице код Татарколака, којом тражи непосредно уређење спорног земљишта.

ИПЛ, 4 августа. — Цар је примио у заједничкој удјенци Ванфија и Туна, који су изложили своја стадовишта. Два министра пресједника наставиће конференце у Будапешти.

КАНЕА, 4 августа. — Дошло је 40 француских жандара и 2 официра за полицију у Канеји.

ПАРИЗ, 5 августа. — У министарском савјету Делкас је прочитао телеграме шпанске регенткиње и Макнлеја, који захваљују Француској на добријем услугама, јављајући да ће у Паризу опуномоћеници

утаначити мир, да тијем даду Француској доказ поштовања и повјерења.

АТИНА, 5 августа. — Султан је примио Ралија у удјенци и изразио му живу жељу приближења грчко-турског.

ПЕТРОГРАД, 5 августа. — Умро је генерал Черњајев.

БЕЧ, 5 августа. — Дошао је србијски Краљ Александар.

ЛОНДОН, 5 августа. — „Рајтер“ доноси званично саопштење да вијест „Вједомости“ о протекторату инглеском у Аравији нема никаква основа.

РИМ 6 августа. — Стање је здравља Папе нормално.

БЕЧ, 7 августа. — Званично је објелодањена наредба Царева, којом се установљује медаља за војску и за све који су у војсци служили кроз 50 година његовог владања, а такођер и за остале државне функционере. Кроз сву државу прослављен је свечано Царев рођендан.

ВИЛХЕЛМСХЕХЕ, 7 авг. — На свечаном обједу Цар Вилхелм је наздравио Францу Јосифу, свом високом савезнику, нагласивши да сва срца бију за Франца Јосифа.

ШПАЊСКО - АМЕРИЧКИ РАТ.

ВАШИНГТОН, 2 августа. — Протокол мира садржи познате услове. Американци ће заузети Манилу док се коначно не уреди филипинско питање. Опумоћеници за утачавање мира састаће се у Паризу најдаље до 1 октобра. Комисије које ће руководити евакуацијом Кубе и Порторика састаће се у Хавани и Санжуану 30 дана пошто се потпише протокол мира. Наредба да се обуставе непријатељства саопштена је свијема заповједницима војске. Јучер је било бомбардирање Манагвила али је Бланко успио данас извијестити заповједника да су престала непријатељства.

ПОНЦЕ, 4 августа. — Два официра са вођом усташа послатице на сјевероисток острва да по свијем градовима развију заставу америчку.

МАДРИД, 4 августа. — Маршал Бланко дао је оставку, наводећи да не може управати еволуцијом Кубе. Тако исто генерал Аугусти, главни заповједник Филипина предао је заповјед другом шефу.

ХОНГОНГ, 4 августа. — Генерал Аугусти приспио је из Маниле на њемачкој крстарици „Кајзерни Аугуста“.

МАДРИД, 6 августа. — Ратни министар изјавио је, да је генерал Аугусти дигнут са заповједи на Филипинама.

ПАРИЗ, 8 августа. — „Тад“ доноси из Мадрида, да све слути, да ће преговори о миру дуго трајати.

ХАВАНА, 8 августа. — Услед закључка мира Бланко је издао проглас на грађанство, у ком каже да је дао оставку влади, и савјетује мир и ред.

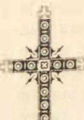
О Б Ј А В А.

Који од к. ц. нишомца нијесу још поднијели Министарству Просвјете увјерење о раду, успјеху и владању у прошлој инк. години, нек то учине најдаље до краја овог мјесеца, у противном случају губе стипендију, као год и они, који нијесу положили испит с довољнијем успјехом.

Цетиње, 2 августа. 1898.

Бр. 696.

Министарство Просвјете
и
Црквенијех Послова.

Јављамо свијема нашијема пријатељима и знанцима, за нас тужну вијест, да се је 15 јула ове године преселио у вјечност на Криту, наш никад незаборављени син, брат и рођак

ВУКО МАРКОВ ПОЧЕК,

који се тамо налазио у црногорској жандармерији.

Покојни Вуко преминуо је у најлепшем цвијету своје младости у 24 години свога живота, после десето-дневног боловања у пркос љекарској и братској његи у руској болници.

Према извјештају с Крита од покојникових другова, — спровод је био 16 истог у 5½ сати после подне. Мртвачки сандук из болнице изнијели су: г. г. руски Адмирал с официрима нашим и руским. У спроводу је ишла музика, која је свирала мртвачки марш, а чета руских војника, при спуштању покојника у гроб, пуцала је плотуном у три маха.

Сматрамо себи за пријеку дужност изјавити своју благодарност г. руском Адмиралу, који се побринуо болесника за вријеме боловања походити неколико пута с официрима у болници и благим ријечима олакшавати му смртне муке, а приликом погребња учествовати и настојавати да што свечанији спровод буде.

Вјечита и незаборавна хвала госп. кап. Машану Божовићу и г. поручику Јову Беширу, који око покојника непожалнише, труда похађајући га и понуђајући.

Нек је хвала: храбрим војницима руским и црногорским, који из љубави према покојнику положише на гробу два вијешца; — часном руском свештенику који је болесника пред саму смрт снабдио светом тајном причошћа, као и другима који су извршили опијело; — г. г. докторима на њиховом заузимању да покојника отму из царучја смрти; — војницима француским, грчким и италијанским, и грчком становништву који у велико спроводу учествоваше.

Такође изјављујемо своју благодарност овдашњој нашој браћи и пријатељима, који лично на глас смрти дођоше код куће, те с нама заједно оплакали покојника и изјавише своје сажаљење, а тако и онама, који нам писмено или телеграфично изјавише своје саучешће у нашој великој жалости.

Доњи Крај, 2 августа 1898.

О жалошћени:

Отац: Марко; мајка: Ивана; браћа: Сано, Ђурица, Петриша, Бајо и Илија; сестра Ање и остала родбина.

Шћепан (Ство) Иванов Луковац из Горње Мораче има 16 година отишао је у Србију, одакле је прешао у Бугарску а отада у Русију. До навад осам година јављао се својима из Одесе, али од 1890 године никаква гласа о себи давао није. На молбу његовог оца умољаје се сваки онај који би штогод о поменутом Шћепану (Стеву) знавао да би извијестио

Министарство Инostr. Дјела.

О Б Ј А В А.

Пошто су двије куће Бута Мемовића које постоје у овој вароши на кантун улице Иван Бегове, које су износене биле на јавну продају објавом од 5 Јуна 1898. Број 1097 у четири броја „Гласа Црногорца“ до 1 Августа ов. год., давале сасвијем ниску цијену; услед чега се оввијем продајава продаја речених кућа до 1 Септембра ове год. којога ће се дана поднати понудиоцу највише цијене; исплата кућах продужиће се купцу до први Јануара 1899 године.

Овијем се позивају и сви дужитељи Мемовића да присуствују 1 Септембра ове године у овој Управи кад ће бит продаја истих кућа.

Цетиње, 4 Августа 1898.

Број 1454.

Управа вароши Цетиња.

(2-4)

О Б Ј А В А.

Продајемо из слободне руке нашу кућу која се налази у „Главној Улици“ на Цетињу, између кућа: Марка Иванишевића и Јована Пипера.

За погодбу обратити се потписатој

браћи: Петар и Митар Почен.

(1-3)

О Г Л А С.

GRAND HOTEL NATIONAL.

Цети, II., Taborstrasse 18.

Од вазада на гласу Хотел за фамилије, на ново уређен. — 200 соба по 1 фор. а вр. у коме се не рачуна ни послуга ни осветљење. — Купатила, ц. кр. бројавни уред и штација телефона у кући. **Удобан намјештај за посјетиоце јубиларне изложбе. Не повишује се цијена за вријеме изложбе.** Жељезнице и парних лађа пристаниште у непосредној близини. Беза транваја и омнибуса из куће на све стране.

Изврсна рестаурација.

Особе бивају дигнуте на горње бојеве помоћу машина.

(13-16)

F. M. Mayer, Besitzer.